

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Nagyobb terjedelmű és hosszabb tartalmú hirdetéseknek külön meg kell adni a díjat... Kéziratok vissza nem adandók.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve... Egy évi 5 kr. A lap szállítási költségét külön kell megfizetni.

XIII-ik Leó.

(R.) Mig mi itthon — hála a gondviselésnek! — száz éves örömnappal igaz lelkesedéssel üljük meg nemzeti kultúránk helyes uton való megindulásának — értem a múlt századbeli első magyar színlelő adást: addig egy fölünk távol esed, de érdekszálalva hozzánk szorosán fűzött félszigetet — értem Olaszországot — ismét erős hullámzás tart folklaltva.

Megszoktuk már az olaszországi pártusákat olvasni; olyan nekünk, mintha közte élünk a politikai küzdelmeknek, miket ép oly zseniálitással irányít Crispi ur, mint amennyi hideg számításal tervezi népe jövőjére vonatkozó terveit.

Van azonban újdonsúlva egy más mozgalom, ha úgy tetszik intrika, vagy mérész sakkhuzás, mely fölünk bár távol van, mégis közelről érdekel bennünket.

Mintha a Tiberis, melynek hajjai láták Rómának egykori világhuralmát s pirok voltak az előmlő vértől — medrében háborogva. Mintha az Alpok és Apeninek kopasz tetői, hegyszakadékaival egyetlen hanggal volnának megtelve. — Mennydörgészerű visszhangjukat elröpti hozzánk az ősi szél.

Oroszlán és párducz állanak szemközt egymással. A Quirinál és Vatikán, Crispi és XIII-ik Leó pápa dobtak keztyűt egymásnak.

Szinte megdöbben az ember, ha gondolkodik a jelenlegi pápa vehemens támadása fölött, mit a firenzei beszédre intézett! E mérsékelt, higgadt s a szeretet melegtől áthatott bölcselő agg, ha szolt eddig, rokonszenyűnket többé-kevésbé meghódította. Maga az önkéntes fogságba való vonulás részvét tárgyává tette őt.

S egyszerre csak, mintha kicserélik vala, izgat Róma papjaihoz intézett íratával a törvényektől védett államhatalom ellen — otthon; másutt pedig, mintha kánóczt akarva dobni a külföldbe is feligazított kedélyekbe.

Nem bánt minket a pápa lelkek fölötti rendelkezése, sőt ha rajtuk áll — bátran neki hagyjuk ily értelemben az országslás minden gondját. Azt is értjük, hogy egy ideges, koránál fogva gyöngge,

ingerlékeny s a mai viszonyok közt télen-ségre kárhozott ember, mint a pápa — nehezen, vagy sehogy sem tud és akar megbarátkozni az egész kontinenst mélyen érintő dolgok menetével. Teljesen felfogjuk tépelődését, mely meglepi őt éjjeli álmában, fölébredésekor, magabaszálván a fellett, hogy volt hajdan s hogy van jelenleg? Koronás fő megalázkodása; biztosítás ugy a jelen, mint a jövő élet esélyeiről; tanács a legutolsó jöttáig végrehajtvá; világ-politika vakon fogatosítva; rendelkezés a népek sorsáról — nékütlök; — ezeket ugy megnyirbálva látrá, mint ma vannak: keserű dolog. Olyformán tekintjük Szent-Péter utódját, mint a világot jeleönt deszkákon annyit babért nyert kivénült drámai hőst, kinek szorongó érzelménél nem maradt egyebe az ifjabb nemzedék szemlélése fölött.

De olynemű aspirációkat táplálni, mik mélyen belevegának Európa rozszant járműve kerakének forgásába; esetleg hínálomkép után futva, oly elemekkel szövetekezni, mikről ma még azt sem tudni, hol, hogyan, mikor s mily formában domborodva ki — öltének majd testet, — értjük az irridentistákat s általán mindamamaz elemet, mely Olaszországban a mai világi elem ellen izgat: tehát az ilyenmű aspirációkat nem lehet nézni szem-behunyóvast.

Minket a pápa irata Achilles-sarkon talált. Nekünk erős, egyöntetű, egyakaratu, öntudatos szövetségesünk Olaszország s nagyon nehezen esnék, ha épeu a pápa adna arra alkalmat, hogy belviszályt szítván a tüzhelyen, szétforgácsolná az egyesült erőket s valamely konfliktus esetén szövetséges társunk, mint belbeteg társulna velünk a kiegyenlítés nagy munkájának véghezvitelére!

Nem tudjuk, hogy a pápa legújabb irata és a nálunk legközelebb majdöem megindult kulturharcznak keresztelt mozgalom közt van-e összefüggés, de olyformán vagyunk e dologgal, mint mikor a szomszéd hárt elveri a jég, mi pedig csak a szelét — mely aztán viharnek is beillik — kapjuk. Annnyit tisztán látunk, hogy a pápa olaszországi irata s a magyarországi katolikus papság akcióba-

lépés készülődése közt időazonosság van; s mit már-már el is feledtünk, látjuk, hogy előtérbe akar lépni saját hazánkban a felekezetek közti egyenetlenkedés. — Mit ma igen gyöngén kultur-harcznak nevezünk, ha aluznak az örállók — nagy viszálylyá nőheti ki magát — a d majorem Deigloriam!

Nagy kombináció, erős kálkulusok, sas tekintet, kipróbált finom érzék, mélyen elleplezett intrika; az európai konstellaációknak kiszijban tartása, féltett hatalmi vágy; az összekuszált politikai szálaknak biztos fix pontban csomósítása; kigyói okosság; vaksággal, szemvédsylyel s áltálan a lakott föld turbulens elemeivel kaczerkódás a féltett érdekek miatt: szólnak a politikusokhoz a pápa legújabb iratából.

Ezek elől elzárkózni nem volna üdvös dolog; ezeket szemmel kísérni, a nyilvánosságunk köteleessége; tájékoztatást nyujtani az olvasónak, létfeltétele a nyilvánosság organumainak!

Ki ébren van, tisztábban láthat veszály idején, mint az álom mámorából folzaklatott!

Beltölő hírek. Az orsz. függetlenségi és 48-as párt hétón este Irányi Daniel előkiete alatt ülést tartott. — Irányit megjelensékor a párt tagjai lelkesen megjelensétek, s Papp Elek indítványára egyhangulag közönetet szavaztak neki a lapokban közöztett nyilatkozatáért. — A szerb egyházi zsinat nov. 3-án fog megtartani. — A nagy s z e b e n i rományülés hétón nyit meg. Elnöke dr. Ratiu. A gyűlésen 136 igazolt képviselő van jelen. — K e p v i s e l ő i b e s z á m o l ó. Falk Miksa, Arad város orsz. képviselője, hétón tartotta meg beszámolóbeszédét. — A legöregebb akadémikus halála. Udvardy Cherna János, a magyar tudományos akademia legregibb tagja, Egerben elhunyt. — B l a h a L u j z a B e l g r á d b a n. Szeptanusca, a belgrádi színház intendáusa, a szombati jubilaris bauek alkalmával felkérte Blaha Lujzát, hogy közelebb lépjen fel a belgrádi színházban. Az ünnepeit muvezszó megígerte, hogy rövid időn eleget tesz a felszólításnak s így a belgrádiak is meg fognak ismerkedni a magyar csalógaunyal. — U r v á r y s i r e m l e k e. Az írók és művészek társasága Urváry Lajosnak díszes siremleket készített. A szép obeliszket, mely Gerenday műve, már fel is állították a kerépesi-uti temetőben. — A z u j i n t e n d á n s. A nemzeti színház és magy. kir. operaház intendánsává — hir szerint —

Zichy Géza gróf van combatióba véve. Az új intendáns kinevezése azonban csak az új évben várható s addig Beniczky Ferencz mint kormánybiztos fogja a két színház ügyeit vezetni. — K e l e m e n L á s z l ó s i r j a. Az elhunyt első magyar színgazgató, Kelemen emlékoszlopát a csanád-palotaiak az „országos színeszgyesület” koszorújával nov. hó 2-án d. u. halottak előbstején megkoszorúzzák, és Fehér Antal kántor vezetésé alatt énekelnek. A temetőbe Blaha Lajos néptanító — ki a sirt az unokák bemozdása után találta meg és a plébániai iratok közt az elhalálozási év, hó és napszámát kereste ki — fogja az emlékeszédet tartani és a sirkerszert megkoszoruzni. — S z i l á g y i D e z s ő igazságügy-miniszter csütörtökön Bécsbe fog utazni. — Ö n g y i l k o s f ő ú r. Miklós János báró, Pozsonyban öngyilkossá lett. — A s z í n é s z e g y e s ü l e t közgyűlése tegnap nyílt meg Budapesten, a vármegyeház nagytermében.

Uj röpirat. Moccsary Lajos tollából új röpirat látott napvilágot, mely a függetlenségi párt kebelében lefolyt válságot melyreható, a tárgy minden részletét felölöl bíraltnak veti alá. Senki sem lehet illetékesebb az ilyen munkára, mint a függetlenségi párt volt elnöke Bár jelenleg a pártklub köteleken kívül áll, semki nálánál jobban nem ismeri ama bizonyosságokat és adatokat, melyekből a függetlenségi párt történelme alakul. És mondanak bármint egyes kérdésekben elfoglalt külföldi álláspontjáról, politikai pályája a legállandóbb tanúságtétel azokról az eszmékről és törekvésekről, melyeken a függetlenségi párt létjoga és erkölcsi feladata alapszik. — Ezzel a jogos tekintéllyel felruházva, Moccsary Lajos kérelmetlenül alkalmazza a bonczoló kritika és erkölcsi ítélet minden próbáját, hogy kimutassa az Ugron-párt alakulásának eredendő bűneit, és teljesen tisztába hozza az új frakció hamis követelésivel szemben a függetlenségi párt igazi elvi tartalmát. E röpirat becses szolgálata ama mérész kísérletek ellenében, melyek a közvélemény ítéletét a legegyszerűbb tények fölött megtévesztetni törekzenek.

Külföldi hírek. A köztársasági elnök Oroszországban. A petervári „Petersburgskija Vjedomosti” szerint Carnot köztársasági elnök 1891. évi május havában Petervaron át Moszkvába megy, hogy jelen legyen a francia kiállítás megnyitásánál. Carnot onnet a Volga-vidék, a Kaukázus és Krimia meglátogatására utazik. — A R ó m a i p á p a kerelmét intézett a francia püspökökhöz, hogy ne kerüljenek konfliktusba a francia kormányval. — M o r e a u, francia szocialista kép-

A „DEBRECZEN” TÁRSÁJA.

Papucs-leczke.

Nök épülésére és férjek bosszúságára írta: Douglas Jerrold. Szabadon fordította: Hamlet.

(Keszeg húsz forintot kölcsönzött barátjának.) Ha jól meggondolom a dolgot, Keszeg, ugy találom, hogy gazdag, igen gazdag ember lehetnél te már. De ha könnyelmű az ember, sohse tud zöld ágra vergődni. Az bizonyos. Szeretném én azt az embert látni, aki teged húsz forinttal kiségitene, ha megszorulnál valaha. Éa dolgozom, gyötrom magam, hogy faj a szive meg annak is, a ki lát: kapargatok, szászor is megnezem a krajczárt, mielőtt kiadám és még nyugodtan, egyetlen panaszszó nélkül kell nézmem, más oldalon te mint hajítod ki a peazt húsz forintjával az ablakon. Hm! Húsz forint. Pedig mi mindent nem lehetett volna azzal a húsz forinttal kezdeni. Vagy csakugyan azt hiszed, hogy a peazt az utcán szedik? Éa, sohse volt neked eszed, mindég a mások bolondja voltál: igen, de a magadé soha. Nem hiába hozzád fordulnak először kölcsönért, mert tudják: kivel van dolguk. Fordulnának csak hozzám!

Van eszedük, hogy meg ne tegyék? Tudom, tudom, hogy első sorban idegenekre van gondod. Már három esztendeje, hogy sóvárog a szivem egy selyem ruha után, pedig abból a húsz forintból majdnem fele kitalolt volna! De neked az mindég, akérhogy járok. Utón-utófélen megszólalnak az emberek, hogy neu öltözköddöm ugy, mint megilletne s mint módomban is állna, s igazuk is van. De mit bánod te azt? Idegenek iránt van meleg

részvétel, tudsz gyengéd lenni — csak is családod iránt vagy közönyös. Am lássa, ügygyelbajjal mint tengődök, hacsak ferjem-uram bőkezű s nagylelkű barát hirtelre jutna. Oh Keszeg, ha úgy ismerne a világ, mint ismerlek én — s ezt tisztá szivemből kívánám — akkor bámulniat s megdöbbenéssel hallanák, hogy csakis idegenekkel szemben, hiusagból adod a nagylelkűt, míg szegény családod szenved, csupa nagylelkűségéből. Oh tudom, akkor uemes haraggal, megvetéssel utasítanak vissza a nyujtott kölcsönt — és én megkapnam a selyem ruhát. Húsz forint! Szegény leányoknak nincs kalapjuk: ugy kell, akár a falat kenyér; de hát honnan teremtesek? Az isten tudja, de én nem. A kidobott húsz forintnak fele is elég lett volna fedezni a sürgős szükségletet. De hát ók csak gyermekeid s nem idegenek, akik hirdethetnek nemes bőkezűségedet: ók csak a családhoz tartoznak s nem idegenek, akik világgá kürtölik jó szivedet. Oh szerencsetlen vak, s mi meg szerencsetlenebb látók!

Azt is megmondtam ugye bár, hogy Jancsi ma lapdájával betörte házszobájá ablakát. Ezt meg kellene csináltatni és fizetni. Egyik oldalon te dobsz ki húsz forintot az ablakon, másik oldalon meg fiad dobjá ki magát az ablakot. Ez ugyan nem kerül húsz forintba, de hát honnan is győzzük e minden oldalról való kiadásokra a pénzzel? A betört ablak közvetlenül a gyermek ágya mellett van s a szegény fiu most már nyitott ablak mellett kénytelen aludni, holott tudéje amugy is meg van támadva. Cseppet se csodálnam, ha a tört ablak adná meg szegénynek a kegyelem döfást és sirba vinné. Isten látja lelketem — én nem tehetek róla, s ha a gyermek meghal, lelked-re vedd. Húsz forint! Istenem, hány ösztörtablakot lehetett volna azért megcsináltatni, s a szegény gyermek is életben maradhatna.

Jövő kedden a tűz biztosítás ideje is lejár. Ujra kellene befizetni; de miből? Persze, ha a húsz forintokat nem erőszakolnád minden jött-men-re, ki éppen utadba akad, s nem varrnád erővel nyakába; akkor gyerekség lenne a kötvény megújítása is még maradna belőle a lányoknak kalapra való is. De így öszetett kezekkel nézhetjük, hogy eg le fejünk fölött a ház, mindennel, ami benne van s még csak egy krajczárt sem kapunk kárpótlást. S hány tüzestörtől halluk épp most naponta? Ezután már le se buuyhatom ejjel szememet; hisz nem tudhatom, mely percében üteth ki a vész! Bánod is te, ha én hetszámra nem alszom, csak teged bőkezűnek nevezzenek. Szóval: meg vagy elégedve, boldognak érzed magad, ha avval dicsekhetel a világ előtt, amit elvontal szegény családod szájától, ha mind járt éhen halna is.

Az idén, nyáron, furdóbe is kellene menni, különösen szegény szevedő Julcsának; de mikor gondolni se szabad reá. Itthon maradhat a szegény gyermek velünk együtt. S mi lesz a következménye? Az, hogy sorvadása esik Isten a tanum, én nem tehetek róla, fájo szivvel már bele is nyugodtam, hogy elveszítjük a drága gyermeket, bár könnyen megmenthetnők az életek. Jaj, de akkor nem szabad ám valakinek ugy maga körül szórni a húsz forintokat, s nem adni idegenekkel szemben a nagylelkű, bőkezű adakozót.

Isten ovjon, de már látom, napról-napra rosszabbra fordul sorsunk. Ma este először ettem a pecsenyét uborka nélkül, s nem sokára talán az uborkát ettem majd pecsenye nélkül. Már hiába! Szájuktól kell elvonni a falatot, ha becsületesen akarunk megélni. Éa — beleayugodtam már abba is, ha csak más oldalt el nem vinné az ördög azt, mit megvontam magamtól. Oh, ha mindez csak engem érintene, ha csak éa szevedésed ez alatt, föl-

se venném; de, fájdalom, a szegény gyermekek érzik meg legjobban.

Szegény Mariskának már rég fogorvoshoz kellett volna menni, hogy rosszul, ferdén nőtt előfogait kihuzatta volna; de honnan kerüljőbe a pénz ilyen célokra? A kedves anyagnak egész arcát eltörztyák ferdén nőtt fogai de azoknak ott kell éktelekedni, mert a fogorvos részere nincs pénz. Gondolat-e rá valaha, mikor szemeidbe ötlöttek ezek a ferde fogak, hogy mi lesz a leányból, ha fel nő? Akad-e emberfia, ki egy ferde fogu leányt megkerne?

Grófné lehetett volna, ha fogaira kellő gondot fordítunk, de így — szegény kis lánykam — mint a rózsá, tövén fog elhervadni: aggszúz lesz, s nyakunkon marad míg élünk, örök szemrehányással könyveltségédért, melylyel képes voltál húsz forintot kilökní. Mig élünk — és ha már nem leszünk — támasz nélkül, elhagyottan bolyonghat a nagy világban. Szegény szivem elácsarodik e gondolatra — könyveim is kiperdülnek — s minden könnyem egy-egy forró pecsét lesz lelkiismereteden. De hát mit törődöl te azzal? Itt fekszel, elterülve mint érzéketlen fatuskó, mely csak meg se mozgatja kezét, lábát, mit törődöl gyermekeddel, mit egyáltalán tieddel.

Hallod, hogy zörög az ablakszárnya? Ne is mondd mi hibája van. Tudom, amugy is tudom. Uj sarokpeczeket kellenek már. Epp ma akartam kúldeni a lakatosért; de most már rá se szabad gondolnom. Honnan is kerülne sarokpeczekre való, ha te húsz forintot, csak amugy kihajgálsz az ablakon.

Hát az eger mennyi a házbán! Akár hajtóvadászatot tarthatál rájuk. Éa hallom őket zajogni; de korcsnákbán elfáslott érzékednek ez ugy látszik zene. Ne, nem bánám, ha eleveuccu az ágyból csipelnének ki.

viselő a képviselőházban indítványt tett a nemzeti cím használatának megtiltása tárgyában s hogyha valaki a nemzeti cím magasabb címeket mégis használni kívánja, az rangjához kepest adó alá vettessek. — Szapáry gr. miniszterelnök Romában meglátogatta Galimberti pápai muneziust az ekeresztelesek ügyében. — A Gyrand-per Párisban nov. 25-én van kitűzve.

Irányi nyilatkozata.

Irányi Dániel, a függetlenségi és 48-as párt elnöke, hosszabb nyilatkozatot adott ki azon válságra vonatkozólag, melyet Ugron Gábor és társai a függetlenségi és 48-as pártban okoztak. E nyilatkozat vasárnap jelent meg az „Egyetértés”-ben, de mi mostanában annyira tul voltunk halmozva fontos helyi érdekű közleményekkel, hogy e nyilatkozatot mindeddig még kivonatossan sem közölhettük. — Miután azonban e nyilatkozatra nagy sulyt fektettünk, ha kissé elkésve is, de közöljük belőle a következőket:

Irányi előadja mindenek előtt a válság történetét, kezdve Szentkirályi Albertnek a körből történt kiközösítésén s Ugron Gábornak e miatt támadt haragján, ki e végzés után Irányihoz ment s bejelenté neki, hogy „most már én kezdem meg az akciózt.” A kecskeméti és kolozsvári programbeszéd után Irányit ismét meglátogatta Ugron; párbeszédüket Irányi nyilatkozata ekképpen reprodukálja:

Ez alkalommal is őszintén megmondtam neki véleményemet az általa megindított mozgalomról, mely már is zavart idézett elő pártunkban, úgy a központban, mint a vidéken. Ha több rendet, a programmal mindenben egyező magatartást kívánt csak meghonosítani a pártban, abban úgy én, mint a nagy többség szívesen támogattuk volna, de a végett nem a nagy közönség előtt s valókeppen kellett volna föllepnie, hanem az értekezleten tennie indítványt. Különösen pedig hibáztattam az erdélyrezi külön programot, a mely szakadásra vezetett.

Szavaimra Ugron azt felelte, hogy nem tűrhette tovább a gyanúsításokat, azok ellen nyíltan fel kellett lépnie. Az 1881-iki erdélyrezi program pedig, mondá, legfeljebb abban különbözik az 1884-iktől, hogy amabban a majoritások fenntartása is említették, a mihez azonban többe nem ragaszkodik.

Erre — minthogy akkor nem emlékeztem azon program tartalmára — részéről azt viszonztam, hogy ha megegyezik az 1881-iki program az 1884-ikivel, akkor éppen azért nem volt szükséges azt feleleveníteni, míg ellenben, ha éter ettől, ez meg nagyobb bajt okozhat.

Végre pedig arra kértem Ugront, hogy legalább ezenül ne nyilatkozzék, hanem várja be az ügyis néhány hét múlva megtartandó pártértekezletet, a melyen előadhajja kívánásait és nézetét.

Ha nem bántanak — felelé képviselőtársam — úgy hallgatók, de ha bántanak, én bizony vedem magamat.

A lapok tamadásával nem fogok törődni, de ha, a mint halom, Eötvös meg tamad Nagy-Körösön, akkor nem hallgathatok én sem.

Hiszem a pártértekezlet úgy is közel van, addig türtőztessd magadat, kerem meg egyszer. De már erre nem válaszolt, hanem barátságossá köszövé, eltavozott.

A gyomai beszéddel, mely ezt a talál-

kozást követte, teljessé vált a szakadás: az okt. 1-i pártértekezlet csupán formát adott neki.

Irányi mely sajnálkozás hangján adja elő a történetet s hosszasan bizonyítja, hogy a szakadásra komoly ok nem volt. A 49-esekről szóló vadakat — írja — Kossuth utolsó levele tette tárgyalanú.

A párt elnevezése megfelel az 1884-iki programnak, melyen Ugron is áll. Az Ugron különleges program-pontjai: a delegációba belépes s az új kiegyezés Ausztriával, ellenkeznek a párt programmal.

Irányi kifejti, hogy olyan közjogi alkat, melyben Ausztriának is szava van, törvényesnek el nem ismerhet.

A delegációba a pártnak belépni annyira volna, mint a közügyeket elismerni; ez tartotta vissza a provizorium alatt Deakot attól, hogy a bírsádmí gyűlésbe lépjen. Ugron az a kívánása pedig, hogy a párt országos szervezethez kerüljön, a kör teljes helyesléset bírja, s ezért nem volt szükséges Ugronnak a körből kilépnie.

A nyilatkozat így végződik:

Az előadottakban, úgy hiszem, megmutattam, hogy Ugron Gábor t. barátomnak nem volt oka a párt ellen sikra szállni, és hogy, ha megis szükségesnek látta a felépést, vád-jait, indítványait egyenesen s mindeneke-előtt a pártkör elé kellett volna terjesztenie. Úgy szintén, véleményem szerint, az is bizonyítottam, hogy az általa a pártkör elé okt. 1-én terjesztett határozati javaslat első pontjának el nem fogadása miatt, a körből való kilépésre alapos ok nem volt, a 2-ik és 3-ik pontja pedig, nemkülönben az Ausztriával kötendő új kiegyezés eszméje az 1848-iki elvekkel, sőt az utóbbi az ország és időktől fenntartott jogával ellenkezik. És végre a 4-ik pont alatt említett kívánásokat teljesíteni készek voltunk.

Iteljen már most a nagy közönség, iteljenek különösen elvbarátaink az egész országban, vajjon szükséges, vajjon helyes volt-e szakadást idézni elő a pártban, s vajjon helyesen jártunk-e el mi, a kik az 1848-ik elvek szeritel fenntartása mellett, de ezt feltétlenül kívánva, az egyetértés s a párt egységének megővésán bürgölködtünk.

De midőn így az országban élő összes elvtársak ítéletére hivatkozom, nem tehetem le a tollat a nélkül, hogy még egyszer, a régi bajtársi viszony nevében ne kerjem elszakadt barátainkat, hogy egyrészt higgadtan meggondolva a történeteket, másfelől szem előtt tartva a szent célt, melyet magunknak kitűztünk, s meggondolva a szakadás lehető következményeit a majdan bekövetkezendő választások alkalmával, a mikor is, meglehet, az a kínos helyzetbe juthatnánk, miszerint a helyett, hogy egyesült erővel a kormánypárt ellen küzdjünk, ennek nagy öröme, ellenben minden elvtársaink szomorúságára talán egymás ellen kelnek harcra: nem tehetem, mondóm, hogy újra és újra ne kerjem: aljanak vissza a valódi 48-as alapra, és térjenek vissza körünkhöz, mi tárt karokkal készek vagyunk fogadni őket, elvtársaink pedig szerve a hazában örömmel fogadják a kiengesztelődés tiszteletére.

Budapestben, 1890. okt. 23.

Irányi Dániel.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

Debreczen, október 29.

A tegnapi d. u. 1 órákor felbeszálkított közgyűlést ma d. e. folytatták. Bizottsági tagok ma is szép számmal jelentek meg. Először

ERDŐ VIRÁGA.

(Regény két kötetben.)

— Irtá: **Vörös Juliska.** —

(MÁSODIK KÖTET).

13.

(Folytatás.)

Nem is késett Alénét a lóról lesegíteni, egy boldogító kézszorítás jutalmazta őt. A köszönet elmarad, de a közőnöm sőt helyett halikán azt mondja a lanyka: pár perc múlva virágot szedek az erdőben.

Az urak ezután valami loverseny ügy megbeszélésébe melyednek, a báró epen a főispánnal fog kezét, a bárónt többen veszik körül, a szolgák a lovak után néznek, a vendégek az abroszok piros szímet vonzóbbnak találják a fák zöldjénél, odasietnek.

Pár pillanat és Aléne báró hölgy mellett csak két ur van.

— Menjen, kerem kedves gróf, legyezőmet elejtettem, midőn a lóról leszálltam, adjon parancsot, hogy keressék meg.

— Kerem, kapitány ur, mifele virág az ott kőzel a nagy fához, nem látja? ott alig ötven lépésre, nem hozzá el nekem?

— Parancsára.

— Jöjjon csak orvos ur, segítsen nekem e vadrózsa bokorról bimbókat szedni.

A fiatal orvos szeni, a táskek megvérzik, de mit törődik azzal, csakhogy közelebb lehessen.

— Oh mint szenvedek Gyula, mily boldogok azok a lanykák ott, kik választottjával, s nekem annyit kell közelletet nélkülözöm, szívesen cserélnék velők, volnék egyszerű polgar-lány, akkor tied lehetnék.

— Egy mód van, egyetlenem, vakmerő játék, de kétségbeesésben jó az utolsó szalmaszal is, van itt leány, ki hozzád hasonlít, ügyes csere és kellő alkalom s ha lemondasz

az utadó költségek elbíranyzatot vették elő, melynek tárgyalása már tegnap megkezdett, de befejezhető nem volt.

Megkezdődvén a részletes tárgyalás, Leasolya Imre mindjárt az első tételt kifogásolja, melynek beállításra semmi alappal nem bír.

Kiss Albert megjegyzi, hogy czelszerű lett volna ezen költségvetési előirányzatot nyomtatásban szetosztani, hogy a bizottsági tagok alaposabban tanulmányozhatták volna. Osztya Leugyel Imre nézetét, hogy az itt kívánt összegeknek legelső tetele a 3900 frt személyi járandóság, mindaddig meg nem szavazható, míg a mérnöki osztály ügye nem tisztázatik s erre nézve a közgyűlés által határozat nem hozatik. Az első tételt jelenleg el nem fogadhatja.

Kovács Sándor elismeri, hogy az utadó nagy emelkedést képez a közmunka-váltással szemben, de meg kell hozni az áldozatot, mert az országos törvény követeli. Lehet azonban úgy felosztani az építések, hogy az évi kiadások csökkenjenek.

Komlóssy Arthur azon nézetben van, hogy elég lenne ha megállapítanák most a minimumot, a mi itt 1500 frt lenne. Márk Endre és Kovács Sándor ismételt felszólalása után az első tétet elfogadják.

A dologi kiadásoknál — Kovács Sándor indítványára — töröltetik azon 250 frt, mely a mérnöki hivatal helyiségek kibővítésére berösszeg gyanánt volt felvéve. Több más apró tétel is töröltetik, vagy kevesbítettet.

Fedanyagok előállítására 7627 frt, hidak építésére és javítására 3000 frt, uttest tartozékainak fenntartására 4000 frt állapítatik meg.

Itt szemére hányták a főmérnöknek, hogy midőn az utakat megreperáltatja, rendszerint sokkal rosszabbakká lesznek, — mint előbb voltak.

Az új utak építésénél Lengyel I. re sürgeti, hogy első sorban építtessek ki az újonnan rendezendő vásártérig vezető és a téglagyár felé vivő ut, csak ezután vegyék munkába a vágóhidig vezető utat.

Simonffy Imre kijelenti, hogy a vágóhíddal sokáig „nyószörög” már Debreczen város közönsége. A vágóhid fölépítésé már közeleg, de ha az utat ki nem építik, a vágóhid fölépítése nagyon megnehezítetik és megrágítatik.

A vágóhídi utra az 1891-ik évre 6800 forint, az 1892-ik évre 7,200 frt állapítatik meg.

Márk Endre javasolja, hogy a vásártéri utra szavaztassék meg 1500 frt. A kö mára oda is van hordva. Dr. Sz. Szabó Jozsef nézete szeri t 1000 frt elég e czélra. Ezen 1000 frt — két évi részletre felosztva — meg is szavazatik. — A magyar államvasutak raktárhoz vezető utra előirányzott költség töröltetik.

A megtakarítások folytán az előirányzott 8%, 7% rászálaltatik le.

Olvasatik Márk Endre s többek által az elnökséghez beadott önálló indítvány, a r. k. t. h. e. g. y. h. á. z. k. e. g. y. r. i. g. é. n. y. é. k. tárgyalása iránt.

E százados vizsályban újabb időben kísérlet történt arra nézve, hogy a város barátságos uton egyezzek ki a követelő egyházzal. Sőt már a deb. r. kath. prepost-piébanos és városunk polgármestere által alá íratott két példányban a szerződési tervezet, melynek hatálya Debreczen város és a u. varadi püspök jóváhagyásától függ.

A jog és pénzügyi bizottság közelebbi

ülésében kimondta, hogy nem forog fent szemmi ok sem arra nézve, hogy a városi kértés napi rendre hozassék és a törvényhozás ítéletének bevéására nélkül elintéztessék. Javasolja a bizottság, hogy a két példányban szerkesztett okirat megsemmisíttessék. A tanács e javaslat-hoz hozzájárul s elfogadja a rá ajánlja.

Gróf Deegenfeld József azon nézetben van, hogy miután az egyezségnek hatálya meg úgy sincs, az indítvány vetessek le a napi readról.

Márk Endre igen fontosnak tartja, hogy az egyezségi tervezet tényleg megsemmisíttessék, mert ha ez nem történik meg, akkor ismét felújul a százados kérdés, mert a jövőben e tervezetet történelmi okmánynak tekinthetik.

Ha a főispán hajlandó a jogügyi bizottság akarátat végrehajtani: akkor szóló a további intézkedéstől eláll.

Komlóssy Arthur tudja, hogy feléne e kérdéshez odafelet hozza szólni, pedig előbb-utóbb országosan kell e kérdést megoldani, Magyarországnak ehez hasonló hűberi maradványával együtt. Véleménye szerint utasítandó a tanács az okirat megsemmisítésére.

Simonffy Imre polgármester ideges, izgatott hangon szólal fel. Ezen ügy erőszakosan, tavol letében, az ő tuda nélkül hurcoltatott ide. Ezt jó néven nem veszi, akárhát. Debreczen első tisztviselője megérdemelt aany figyelmet, hogy háta megett ilyet ut tegyelek. A parlamentáris kormány kötelezőnek mondta Debreczenre nézve a patrónusi terheket. Szólo mindenütt azt a választ kapta, hogy az országgyűlés nem fogja érdemileg tárgyalni e kesyes kérdést, hanem intézkedés végett kiadja a miniszteriumnak. A miniszterium pedig eddigi álláspontjától nem tér el. Tanács G. volt államtitkarral is beszélt ezen ügyben, s az adta az első tanácsot a kiegyezésre nézve. Azt hitte, hogy ezzel nagy szolgálatot tesz Debreczennek; az ő czélja a béke helyreállítása, a vizsály megszüntetése volt. Meggyőződött arról is, hogy a nagyváradi püspök-e is őszintén óhajta a vizsály megszüntetését. Szólo nagy előzékenységre talált Schlauchnál, de felsorolták neki, hogy miú kégyuri terheket gyakorol Debreczen városra. Nincs rá remény, hogy az országgyűlés egyhamar elintezze ezen kérdést, a kath. egyházat pedig előbb-utóbb kárpótolni kell. Előnyösnek mutatkozik tehát a kiegyezés. Eddig is fizetett a város a r. kath. egyháznak évente 900 frtot, a szerződési tervezet szerint fizetne 1500 frtot, s ezzel veg lenne a további vizsály. A szerződés nem ismerik a közgyűlés tagjai. (Valószínűleg ismerik, mert a szerződés főbb pontjait megközlük.) A szerződés szerkesztésében szólo igen óvatosan járt el. Ó maga szerkesztette az egyes pontokat, s mit tett, legszentebb szandékból tette. Nyugodt lelkiismerettel ajánlja a szerződés elfogadását.

Márk Endre beismeri, hogy ő és 122 társa, kik az indítványt aláírták, erőszakkal hurcolták ide ezen ügyet. Mindannyian büszkén tekintenek vissza arra, hogy midőn a város jogait kellett védelmezni, ok mint egy ember állottak fel a védelemre. Határozati javaslatot nyujt be az iránt, hogy a szerződési tervezet itt a közgyűlés előtt semmisíttessék meg.

Simonffy Imre a „tevélygő urak”-at óhajtaná felvilágosítani s a kath. híveket arra figyelmezteti, hogy a patrónatusi ügyet magukra ne tekintsek szerelmenek, mert nekik mind egy, hogy ki épiti a templomot.

Lengyel Imre a polgármester jó aka-

rág és vagyronról, te mint az én sorsombeli, nőmmé lehetsz.

— És te engem akkor is szeretsz, ha vagyon és rang nélkül állok előtéd?

Nem felelhetett, mert az urak közeledtek. De szemében ki volt fejezve szívének, lelkeinek minden gondolata, érzése.

— Itt van a kívánt virág, báró hölgy.

— Köszönöm kapitány.

— Imé legyezőm.

— Köszönöm grof.

— Parancsára, itt van a vadrózsa csokor.

— Kö-zónóm orvos ur, de mi az? az ön keze vérzik, csupa tüske szúrás, borzasztó, itt van a kendőm, csavarja rá, hiszen miattam történt.

Az orvos meghajította magát, minden más esetben azt felelelte volna, oh csekélység, önért szívesen szenvedek, de érezte, hogy a kezére nyomott kis kendőben papir van.

Szerényen és gyorsan vonult vissza, átengedve a tért a többi hödölónak. Futott a sűrűbe, átölvén a sorokat:

„Egyetlen Gyulam.

Tudj mindent, mi körültem történik. Sorsukdat Isten összefűzte Szüleim férjhez akarának adni. Apám Muzsajit a napokban fogja bemutatni nálunk.

Anyám ám nemcsak vagyont, de rangot is kíván. A fiatal gróf Feilegi van czelba véve.

Szúleim engem tütek ki neki, de ő mármást szeret. Miatha lehetne a szerelem köteleit szettepni! inkább meghalok. A fiatal gróf meghasonlása jött szüleivel. Apja kitagadással fenyegeti az őt esetre, ha szerelméről nem mond le.

Családi vizsályuk oly feszült helyzetet idézett elő, hogy nem maradhatott otthon; én tizenhat, ő huszonegy éves, idő van még ki-

tűzve neki, gondolom felev, hogy vissza térjen s engem adúl kerjen. Ha addig nem jön, vagyon és családi nev el lesz vonva tőle, kitagadott, kiátkozott lesz. Ó macacs, daczol, mulatságból tannita a bányászatot, most bányász-tiszt.

Jelen van, a terv szerint megjelenésem mel megkellene hódítanom. De szemem nem fognak találkozni az övével, legy nyugodt. Mi nem is maradunk soka, csak lovagló öltömben vagyok s nem veszek részt a táncban sem. Szüleim kevélyek, nem vegyülnek a többi közé — csak megnézzük őket, aztán megyünk, oh csak az az egy ne látta meg! Itj, vagy találj ki valamit, hogy ismét, mielőbb tudjak rólad!

Egyedül a tied.”

Aléne báró hölgy, midug is miandétt a bámuat tárgya volt és hódolat környezte, de most megoszlott a figyelem.

Amit a reggeli véget ért s sétáltak, vagy tak alá helyezkedtek, egyszerre feltűnt a két leány hasonlósága s nagy szépsége. Csak-hogy Boriska arca rózsás volt, ude, mint egy bimbó, Aléne harmat gyenge, lilomleher volt, mit fekete lovagló öltözéke meg jobban kiemelt.

A bárók Boriskára bámuatuk, Czihelószki nem pedig Aléne báró hölgyre.

Ez az általános elfogultatás okozta, hogy nem vettek észre, a mint egy új vendég jött. Muzsaji megbánta, hogy elbocsátotta őket, de haza sem akarvára hozni, utánuk jött. Otthon azon izenetet kapvára Bomókéknak, hogy mulassák magukat jól, neki rögtön el kellett utaznia, most egy kedves barátja haldoklik, és jött — ide.

Szemével Boriskát kereste, s meglátta Aléne báró hölgyet.

Báró Jegenyesi ismerte fel legelőször, Karjába ölte kezét.

Csapdát állítsak nekik. Azt könnyű mondani, s módját ép oly jól ismerem, mint te; de aki csapdát akar felállítani a házban, mindenekelőtt kell, hogy előbb vegyen olyat. Azt is tudod, hogy eddig nem vetél. Már pedig hogy vegyünk, arra még csak gondolni is vakmerőség, merő képtelenség, ha te usponata husz forintokat ajándékozol lump kom pániádnak.

De halga! Mi volt az? Nem zaj a lépcsőházban? Nem is csodálnám, ha a tolvajok ránk törnének, s kirabolnának, mikor a hátsó ajtókon a sarokperczek alig ülnek a fában s a sarkok teljesen megrozsdásodtak. Azon ugyan kenyelmesen be- és kijárhataak. S honnan kerítsek pénzt sarokperczekre s sarkokra?

S mindenekelőtt az en buuat, bánatomat, mely elemeszt, ha látom két e borzasztó pazarlást, semmibe se veszed? Persze, mit bánod is te, ha belé halok is. Talán szereted is. Oh Keszeg, ha erre csak gondolok is, kisorshatnám szememeit.

Itt — írja Keszeg — érzelmi erőt ve vén rajta, néhány percnyi szünet allott be, mely rövid fegyverszünetet felhasználva, gyorsan elaludtam.

Szegény számalomra méltó asszony, mi minden veszedelmet nem idézett föl agdó képzelete! Selyem ruhájának minden bizonyonyal vege — a leányoknak nem lehet kalapot venni, — Jancsi a kitört ablak által okozott léguzam miatt meghal, — a ház leeggett s biztosítva sem volt — a furdözés magától ért-betőleg elesett — Mariska ferdén nőtt fogai miatt aggszúz maradt — az egerek kiczipelik a családot az agyból — a tolvajok betörnek a házba s a szegény asszony búbanatában meghal — s mindez azért, mert én szerencsétlen husz forintot kölcsönöztem barátomnak.

ratát nem volt talja, hogy a el nem ismer gyűlés színe reczen va gelyta r. a patrón nem is m

Jóna gármester ir vezet megse

Gere tartja a tó ily mód o s ét, a mint rültség. Gere valaki versz azok könyve ó a hazarulu vegett irt.)

Komlóssy nyilatkozata utadó lési tervezet

Armó levéteini indit tet különböz — hajlandó

A hossa az Ármós Bé t a n a c s i e s s e g g e l e . A szar jak semmies preposti ebe A Mára névsorával e

* Főisp igen mertük nek, hogy gl

igen rövid idő Szent Pál az teljesen meg felől. E meg a „Debr. El

pott hir”-nek Tisztelt lapb ságnak dacz okuak van. hogy a „D.

is az utolsó kezdetjük, h hez folyamod piralok öröz t á s t i n d i tehat a meli kormánypárt portált hir t pok „jámbo

a főispán ur ki) a val közőnség a mondunk a nem hagyott hir igaz vol

* Joka ban „Egy ó nete” cz. a K ó r o s s y képviselő el midőn Kóro a jofestadtá vethetett K

— Ah tom családo A fiata tehat mindk Muzsa izgatott viz bányásztiszt

Eppen kedve a bá Czihel már nem u ur látja A töb hegyseget A hat tekintett k lei kívánata Egy f rokkal ne Aléne de a kis ezel szeme akarva em bimbóm A há Gróf nekik, Muz nyezve van genek öket az erdő vit látta tündö Aléne mosolyával getől, mert akarta elja szüleinek t

Boris dult mondó jül mulato meg marad

ratát nem vonja kétségbe, de sajnos konstataja, hogy a polgármester a soha senki által el nem ismert patrónusi kötelezettséget a közgyűlés színe előtt bizonyítani akarta. Debreczen város a szívesen ad segélyt a k. th. egyháznak is, de a patrónusi kötelezettséget el nem ismerheti.

Jóna Dániel bizalmát fejezi ki a polgármester iránt, hanem azért a szerződési tervezet megsemmisítésére szavaz.

Géresi Kálmán hallatlan dolognak tartja a történelmi emlékeknek ilyen módon való megsemmisítését, a mint itt javasoltatik. (Általános derűtlenség. Géresi ur nyilván attól tartott, hogy valaki versenyt kap s indítványt fog tenni azon könyvek megsemmisítésére is, melyeket ő a hazaaruló Károlyi Sándor rehabilitálása végett irt.)

Komlóssy Arthur a Géresi nyilatkozata után még inkább óhajta a szerződési tervezet megsemmisítését.

Ármós Bálint az ügyet a napirendről levétetni indítványozza. A szerződési tervezet különben — a felekezeti béke érdekében — hajlandó lenne elfogadni.

A hosszas vitának vége az lett, hogy az Ármós Bálint indítványa elvetetett s a tanácselőterjesztés nagytöbbséggel elfogadtatott.

A szerződési tervezet tehát meg fogja semmisíteni. (E szerint karba veszték a prepositi ebédet.)

A Márk Endre indítványát — az alsírók névsorával együtt — közölni fogjuk.

HELYI HÍREK.

* Főispán változás. Eddig magunk sem igen mertünk hinni azon szállongó örömhíreknek, hogy gf. Dégenfeld József főispán ur rövid idő múlva itt hagy bennünket, mint Szent Pál az oláhokat. — Most azonban már teljesen meg vagyunk győződve e hír valósága felől. E meggyőződésünk onnan ered, mert a „Debr. Ellenőr“ tegnapi száma „légből kapott hír“-nek mondja a főispán ar távozását.

Tisztelt lapársunk czáfolatának minden naivságunk daczára sem hiszünk s erre nagy okunk van. — Jól emlékszünk ugyanis arra, hogy a „D. E.“ a Tisza Kálmán lemondását is az utolsó percig tagadta, ebből azt következtetjük, hogy most is a tagadás rendszerehez folyamodik, nehogy a főispáni székre aspirálók örömlükben a város kivilágítását s indítványozzák. A „D. E.“ czáfolat tehát a mellett bizonyít, hogy a debreczeni kormányparti körök által előszeretettel kolportált hír (mert kérem, nem az ellenzéki lapok „jámor óhajta“ találta azt ki, hanem a főispán urhoz közel álló körökből szívargott ki) a valóságnak megfelel. —

A közönség nevében tehát őszinte köszönetet mondunk a felhivatalos „D. E.“-nek, hogy nem hagyott bennünket sokáig kétségben a hír igaz volta felől!

* Jókai Mór a „Nemzet“ tegnapi számában „Egy derek asszony, a kinek nincs története“ cz. alatt igen érdekes tárczázikket irt Kőrössy Sándort debreczeni orsz. gyűl. képviselő első nejeről. Elbeszéli Jókai, hogy midőn Kőrössy Sándor a szabadságharc után a joesfstadti fogházban hurcolták (Ugyan mit vethetett Kőrössy bácsi a németnek, hogy

— Ah, ön itt? jöjjön azonnal, bemutatnom családomnak.

A fiatal orvos majdnem kétségbeesett, tehát mindkét veléltársa jelen van.

Muzsaji megiepetve tekintett Alénére, de izgatott volt, mert előbb észlelte, hogy a szép bányásztiszt Boriskát mutatja.

Eppen azt kérdezte a lánykától, volna-e kedve a bányát megnézni?

Czihelószki néni kissé zavarba jött, most már nem mulathat kedvire, ha a nagyságos ur látja.

A többség csoportokra oszolva indult a hegységet megtekinteni, a kilátást élvezni.

A fiatal gróf Fellegi némi kíváncsisággal tekintett körül, szemével keresve azt, kit szülei kívánataira neki kellene megkérni.

Egy fa alá húzódott, s keresztbefont karkokkal nézett.

Alene báró hölgy valóban bájos szép, de a kis erdő virága sokkal ígézőbb és... ezzel szeméit behunyta, mintegy kedves kepet akarna emlékeibe idezni, és az ena barna rózsabimbó a legszebb, végezte gondolatait.

A bárók kézltek visszaindulni.

Gróf Fellegi nem mutatatta be magát nekik, Muzsaji pedig látva, hogy mennyire környezve vannak, nem tartá lovagias kötelességek őket elkísérni, annyival kevesebbet, mert az erdő virágát soha nem képzelte szépségben látta tündökölni.

Alene ma szemének bájos mosolyával is fősvény volt. Felt saját szépségétől, mert szokva volt győzelemhez s nem akarta eljátszani boldogságát, nem akarta, hogy szüleinek terveit sikerüljenek.

Boriska ezalatt Czihelószkinéhez fordult mondván: itt oly sok szepet láttam, oly jól mulatok, boldog vagyok, kedves néni, ugye még maradunk?

(Folyt. köv.)

ekkora kitüntetésben részesült?! Szerk), felesége, kit Jókai egyszerűen Zsófiának nevez, elhatározta, hogy férjét a rabságban fölkeresi. A tárczázikknak ezen részét szösz szerint itt közöljük:

„S rögtön neki indult, pénz nélkül, a német nyelv ismerete nélkül, keresztül törni Ausztrián s meglátogatni a bebörtönzött lelkemet!

És odajutott, vissza is jött. Egész odyssea, a mit ez utjáról elbeszél.

Odáig minden tragicomicum, a hogy egy magyar asszony, a ki semmi más nyelven nem ért, keresztül törni magát az udvari hivatalokon, míg végre az udvari audientias teremig eljut. Itt azután egész legendaszerűvé válik.

Az ifju uralkodó elé érve, már nem hiába vesztegeti a szót. Ferencz József jól értett és beszélt magyarul.

A derek Zsófi elmondá az uralkodónak, hogy az ő férje milyen jó jámbor ember, a ki a büntetését nem érdemelte meg; mert hadbíró korában is csak a szerencsétlenek megszabadításán törekedett, azt most várják Hódmezővásárhelyen, addig más orgonistát nem fogadnak, de ő sem tud a férje nélkül élni. Kér számára kegyelmet.

Az uralkodó azt mondta rá: — Jól van. Majd meg fogom vizsgálatni az ügyet.

— Demindgyártam, felséges uram! eszedetik a jó Zsófi. Mert az én uram nagy beteg. Tessék megnézni, itt a levele. Ha szabadon nem bocsátják a lelkemet, hát meghal, vagy megvakul.

Az uralkodó megígérte, hogy rögtön elvétel az ügyet.

— De, felséges uram, szeretnek én magam odamenni az én lelkemhez, hogy hadd látnám, mi baja van?

— Kifogom adni a rendeletet, hogy oda bocsássák a férjéhez, mondá a felséges ur.

Erre a Zsófi classicus őszinteséggel mondá: — Jaj, felséges uram, de nincs a pénzem, hogy odaig mehessenek.

Erre az uralkodó ifju arczán önkéntelen mosoly vonult végig.

Ime egy utánozhatlan példánya a hitvesi hűségnek:

Egy asszony, a ki hogy a bebörtönözött férjét megláthassa, — magát a császárt pumpolja meg.

Megfogja ön kapni az uti költésgeget! Monda Ferencz József s utasítást adott a hadsegédének, a ki azonnal elvezette a jó Zsófit a császári fizető hivatalhoz, a hol menten leszámlálták eleje az utiköltségre megkívántató 30 ezüstforintokat huszspénzben.

Azokkal a derek asszony szerencsésen megjárta Josefstadtot, beszélt is a Sándorral, vizsgálatát is hagyott nála, meg az utipénzt is megosztotta vele, mert neki ez sok volt. És úgy tért vissza hozzánk.

* Csendelet Hadházon. Az a szerencsétlen mozgalom, melyet Hadházon néhány kolompus — a vármegyei urak vedzárnyai alatt — a rendezett tanács eltörlése végett megindított, már is kezdi megteremni sávanu gyümölcseit. A h-hadházi társadalmi élet e mozgalom megindítása óta szokott kedélyességét elvesztette, s a vizályok napirenden vannak.

A társadalom belbékéje fel van dülva; a gyanúsítások, áágalmak mergezett nyilait ugyan csak hullanak szerteszét. A legszeplőtlenebb jellemű ember is aljas rágalomnak van kitéve azok részéről, kik önző czéljaikat a rendezett tanács eltörlése által velük elérhetni. A város közönségét különben az is nagyon nyugtalanítja, hogy a tüzesetek, illetve a gyújtogatások igen gyakoriak. A gyújtogatások szándéka azonban nem mindig sikerül, mert a tüzesóvát többnyire idejekorán felfedezik. — Azon jelenségből, hogy a csóvakat nagy előszeretettel a Veszpremyek épületeire dobják es abból, hogy a csóvak (puskaporral töltött kórok) egy gyárból kerülnek ki: arra lehet következtetni, hogy bosszuallás es bujtogatás működik azon goaosz szándéku kőtni való gazembereknél, kik gyújtogatási kísérleteikkel már az egész várost rettegésbe ejtették. E kísérletek oly gyakoriak, hogy a vármegye előbb-utóbb kényteleu lesz elrendelni Hadházon — a statáriumot!

* Színház. Tegnapi este „A belviléi szűz“ cz. operettet ismételték, természetesen csekély számú közönség előtt. — Ma este a „Rezerüstak“ cz. bohózat, csütörtökön a „Választás“ cz. bohózat es a „Bálatán“ cz. monológ, szombatou a „Moi-nar es gyermeke“ sralmasság, vasárnap pedig a „Betörők“ cz. népszámú adatik.

* Közgyűlés. Tegnapi városi közgyűlés volt Debreczenben, hanem az „alsószabolcsi-tiszai armentesítő társulat“ is itt tartotta közgyűlését gr. Desseffy Aurél elnöklété alatt. A jövővi költségvetés 151,652 frt 37 kr szűkséggel, s 72,674 frt 32 kr fedezettel állapított meg. A 78,978 frt 05 kr hiány fedezésére fog szolgálni az 1.216,281 frt 89 kr alapilleték minden forintjára kivendő 6 kr, tekintettel az új érdekeltsegre is foganatosítandó 3 évi ki-

vetésre. Hosszu vitát provokált a földmivélelőügyi miniszternek a demarcationális vonal megállapítása tárgyában közölt javaslatá, melynek értelmében a társulati árter nagy része, ugy mint az egész Kunság, P-Ladány, Nádudvar, Nagy Iván, Kócs, a társulat kötelekéből más társulatokeba átcsoztatni javasoltatik. Ez ellen a miniszteriumhoz indokolt felterjesztés intéztetik, s a társulat elnöke es alelnöke megbizattak, hogy az e tárgyban összehívandó értekezleten a társulatot képviseljek.

* A főiskola köréből. A főiskolai „magyar irodalmi önképző társulat“ f. hó 22-én tartotta alakuló közgyűlését. Elnökké Csánky Benjámint esk. felügyelő, főjegyzővé Szűcs Bela 2 th., aljegyzővé Rohoska József, 1 th., pénztárhoikká Balogh Ferencz 4 th., titkárrá Szilágyi Imre 2 th., szerkesztővé Szabó Bela 3 th., választmányi tagokká pedig Sólyom Lajos 4 th., Diószegi Mihály 2 th., Nagy István 1 th. es Szabó Emil 1 th. választattak.

* Hűtlén szerkeszek. Az erdőmesteri hivatal arra figyelmeztet bennünket, hogy azon szerkeszek némelyike, kik a nagyerdőről, vagy a városi faraktárból fuvarban fát szállítanak a házakhoz, igen hűtlénl bának el a gondjára bizott fával. Egy-két darabot — a fa tulajdonosnak kárára — nagyon könnyen ledob a szekerről, holmi apró szivessegekért. Nagyon czelszerű tehát, ha a közönség, mely drága pénzen veszi a tűzi fát, nem bizik meg föltétlenül a szerkeszekben, hanem valakit — ellenőrzés czéljából — kiküld velők a faraktárba, más különben a károsodást alig lehet elkerülni.

* Biztosítási ügy. A magyar biztosítási üzlet feletti tanácskozásra egybegyűlt igazgatók választmányá elvi intézkedésekben alapodott meg az üzlet javítása érdekében. Ezek közül a legnevezetesebbek: az utazó ügynők által való üzletszerzés beszüntetése, a tüzevélyes helysegekben fizetendő biztosítási díj szabályozása, továbbá a díjszabalyozas egyes koczázati nemeknél es az átalánybiztosítások helyes technikai alapjának meghatározása, végül a promierrisze biztosítás mellözése. — A részletek kidolgozására albizottságot küldtek ki, mely jelentése-t ismét a választmány, illetőleg a társaságok határua ele terjeszti, s ekkor majd végleg lehatároznak. A tárgyalás menete egyebiránt az összes résztvevőkek azon törekvéséről tanuskodott, hogy a társaságok jogosult érdekeit a biztosító közönség érdekeivel teljes összhangba hozzák.

* Az ebéd illuzioja. Nagy szolgálatot tett a magyar közönségnek a szegedi „Endrényi Testvérek“ könyvkiadó cég, mikor a magyar főzés művészetéről szerzett egy olyan kitünő könyvet adott ki, minő a „Szegedi Uj Szakácskönyv“, melyet Szekula Terecz asszony, az alföld leghíresebb magyar gazdaszónya irt es állított össze. A könyv közel 1000 receptben adja közkézre hosszú évek során át gyűjtött tapasztalatait es mindenki által könnyen megérthető módon vezet be a szakácsnag művészetébe. A könyv leginkább a magyar középosztály es polgári családok szűkségletéhez van alkalmazva s főleg az igazi magyaros etelek elkészítésére van a legfőbb súly fektetve. Az etelek készítemódján kívül számos utasítást es leírást nyújt, mire kell leginkább ügyelni a tápszerök beszerzésénél, mert sokszor nem is a szakácsnében, hanem a rossz anyagban keresendő a hiba, — ha rossz az étel. — Számtalan elismerő nyilatkozat es levél áll már rendelkezésükre, amelyek a könyv jószágát dicserik, s valóban nélkülözhetlen tanácsadó is minden háztartásban, mert jól es jól enni mindentül szeretnek. Az év minden hónapjára evadszerinti etlapokat is tartalmaz a könyv, amely mindenkor kész tanácsadó arra a kényes es sok gondot okozó kérdésre: Mi legyen az ebéd? Az eddig tapasztalt erd-klódes azt engedi következtetni, hogy a „Szegedi Uj Szakácskönyv“ minden háztartásban megtalálja a maga helyét. Ára szines borítéku kemény kötésben 1 ft 50 kr. Szegedről postautalványon (Endrényi Testvérek könyvkereskedése) megrendelve 1 ft 65 kr.

* Piaczi árak. Az 1890. október hó 28-án megtartott hetivásárról.

1 Mm Buza 7.20—7.00—6.80

1 „ Kétszeres 6.50—6.40—6.30

1 „ Rózs 6.50—6.40—6.30

1 Mm Arpa 6.60—6.50—6.40

1 „ Zab 6.80—6.70—6.60

1 „ Tengeri uj 6.20—6.00—5.90

1 „ Kóles 6.20—6.00—5.80

1 Zsák Burgonya 1.20

100 1/2 Szalonna 48.00—46.00 44.00

100 1/2 Háj 46.00—44.50 42.00

* Ö. T. Özv. Ranunkel Henriké urhölgy a piacz-utczai házánál a sapokban kiütött raktártüz alkalmából a tüzöltö egy-let 20 frtot adományozott, melyért az egy-letnek nevében köszönetemet nyilvánítom. — Debreczen, 1890. okt. 27. Tikos egyleti pénztárnok.

Közgazdaság.

— Sertésvásár. A kőbányai sertéskeresek csarnok távirata okt. 27. Az üzlet változatlan M. urasági öreg nehéz 42.—43. frtig m. uras fiatal nehéz 44.—44.50 frtig, magy. urasági fiatal közép 45.—46.— frtig, magy. uras. fiatal könnyű 46.—47.— frtig, magyar esdedt nehéz —.— frtig, magyar esdedt közép 44.—45.— frtig, magy. esdedt könnyű 46.—47.— frtig, sserb. átmeneti nehéz 44 1/2—45.— sserb. átmeneti közép 43 1/2—

44 — frtig, sserb. átmeneti könny. 44 1/2—45. frtig. Az árak hirtalalt sertéseknél páronkint 45 kgl. 4 1/4-os levonással métermázsánkint értendők. Romániai es sserbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek, adattak el, a vevőkek páronkint 4 forint aranyban vám fejében megterítettik.

Sertéselétssám: okt. 24-én volt készlet 113,945 darab, okt. 26-án felhajtattott 3235 darab, okt. 26-án elszállítottatott 2338 drb. Maradt készletben 114,842 drb sertés.

Debr. Színház.

Holnap, csütörtökön, 1890. okt. 30-án, páratlan bérletben:

Valás után es Bal után

vigjáték. monolog.

Előkészületen levő újdonságok: „Betörők“ népszimű. „Frou-frou“ szimű. „Szegény Jonathán“ operette.

Főszekesztő: Szinay Gyula. Felelős szekesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

Bosznay J. es Társa

Debreczen, Czegléd-utczá

Ajánlják eredeti gyári áron

Valódi Prof. Dr. Jäger gypaju

áruikat u. m.

és

Vadász ujjasokat.

Mindezen czikek Prof. Dr. Jäger védjegyével ellátva.

A Jäger áruknak tisztításánál es mosatásánál betartandó eljárásról külön utasítással szolgálfunk.

nagyválasztékban:

Posztó es kötött női alsó szoknyák,

harisnyák,

szárvédők (camásli) es keztyük

Peluche es harasz gyermek ruhák

es sapkákban

toábbá

Női es gyermek Capisonokban

es

Tricot derekakban.

3.

JAEGGER.

Kardos Lászlónál

czegléd-utczai fő-

es piaczfióközletében

Kaphatók az eredeti es egyedül valódi

JAEGGER egzség-fentartó es fejlesztő ingek,

ujjasok, lábbraválók, férfi es fiuk részére. Ingek,

ujjasok, vállfűzők, vállfűzővédők, bugyogok,

szoknyák, mellvédők, térdmelegítők, hölgyek es

leányok részére.

Lovagló mellények, láb-

szarmerlegítők, haskötők, a katonaság részére.

A gyakorlat folytán legkitünőbbnek bizonyult egzségvédő, mosható

Jaeger utczai fiu-öltönyök

minden színben es többféle szabás szerint.

Férfi, női rövid es hosszú harisnyák.

Nagyválaszték: szines ablakfüggönyökben, gypaju ágtyerítőkbén es flanel takarókbán.

Rumburgi. Creas es Irlandi vásznakban,

fehér- es szines zsebkendőkben, teljes kiházási kelengyekben, valamint minden es szakmába vági czikkokban. 1.

Kunz József es Társa

BUDAPEST. DEBRECZEN. N-VARAD.

Szönyegek,

FÜGGÖNYÖK, BUTORKELMÉK,

ágy- es asztalterítők,

Flanel takarók,

Paplanok, madráczok

es valódi

Jaeger alsó ruhakkal

dúsan felszerelt raktárukat a n. érde mti közönség szives figyelmébe ajánlják. 1.

Nagy választék:
babér- és színes

Sirkoszorukban
GYENES LAJOS
női-divat raktárában.

FISCHER JÁNOS
„K E G Y E L E T” temetkezési intézete
DEBRECZENBEN.

elvéllal temetések rendezését legelő-őbb árak mellett 10 frttól kezdve:
Teljes temetések halottas kocsikkal vidéken is eszközöltetnek.

Ércz, élő és francia művirág
K O S Z O R U K
Ingyen szalagfelirással, valamint
sírlámpák
nagy választékban és a legszebb kivitelben használatra is kaphatók.
Placz, Czégély-ház, Miklós-utca sarkán, a megyeházzal szemben.

Rickl József Zelmos
DEBRECZENBEN

ajánl friss töltésű ásványvizeket, u. m.: Bikszádi, Bártfai, Bilini, Borszéki, Budai, Rákóczy, Hunyadi, Victoria, Czigelkai, Csizi, Emsi, Gieshübl, Gleichenbergi, Halli, Ivandai, Karlsbadi, Krondorfi, Lipiki, Luhi-Margit, Levicci, Marienbadi, Mohai Agnes, Parádi, Rothschnei, Salvator, Seltersi. Szolyvait;

továbbá:
friss kárpáthi juh-turót, — Kenczeolajba törött festékeket, Creolint, s az ujonnan feltalált Cresclint marha, disznó, juhok száj- és körömfájása ellen, — Denaturált szeszt igen jutányos árakon. Vidéki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek.

HYGEA.
Arczkenőcs, mosdóvíz és Savon hygiénique szappan

Ezen kiváló gondallal készített szerek a bőrnek finomságot és rugalmasságot kölcsönöznek, az arcon levő minden foltot, szepit, májfoltot, forróság vagy fagyás által keletkezett pirosságot rövid időn elmulasztja és ezenfelül a bőrnek néde frisseséget, viruló ifjúságot és társony puhaságot ad.
Árak: Egy tégely arczkenőcs 75 kr. Egy üveg mosdóvíz használati utasítással 1 frt. Egy drb. Savon hygiénique szappan 50 kr.
Valóli minőségben kaphatók magánál a készítőnél Fáykiss József gyógyszerárában, a „nagy Krisztián”-hoz Budapesten, továbbá Török József gyógyszerésznél, király-utca 12 szám. Thallmayer és Seitz kereskedőnél, Kochmeister Frigyes utóátnál és a legtöbb magyarországi gyógyszerárában. Debreczenben Dr. Rothschnek, Tóth Béla és Tamassy Béla gyógysz. uraknál.

Fényképészeknek.

Egy teljesen felszerelt utazó Ateiler minden hozzá tartozó tárgyakkal, az üzletétől való visszavonulás folytán, jutányos feltételek mellett eladó.
Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

Női ruhák már 15 frttól fölfelé, saját műhelyemben készülve rendelhetők. Vidéki ruharendelésnél egy jó derék és a ruha hossza elegendő.

PLANK ÁGOST

női divat üzlete és női szabósága
DEBRECZEN, FÖTÉR „BIKA” SZÁLLODÁVAL SZEMBE.

Ajánlja dús választékban

legújabb női ruha szöveteket,
FLANELL, KASAN, VELEZ,
fekete ternó és fekete mintázott szöveteket,
szövő- és rövid-árúkat.

LEGUJABB DISZITETT NŐI POSZTÓ KALAPOKAT
kalap formákat és dísz tollakat.

!! SZÖVET MARADÉKOK !!

melyek kőat vagy 100 különböző ruha található, (azok 7—8—9 méteres maradékok) fél árban árusítatnak.

Női szabóságomban
készülnek a legjobb szabásban és elegáns kivitelben

UTCZAI NŐI RUHÁK, MANTLETTEK stb. stb.
Ruha falakítás elvállaltatik.
Gyász ruha 10 óra alatt készül.

Szabászatomban növendékek mindennap felvetetnek és beléphetnek. szabászati díj 12 frt 50 kr.

Eddig fölülmulthatatlan.
Maager Vilmos-féle valódi tisztított
DORSMÁJOLAJ
MAAGER VILMOSTÓL, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek különösen ajánlatik és rendeltetik mindama esetknél, melyeknél az orvos az egész testi szerveket különösen a mell- és tüdő-erősítést, a test súlyának gyarapodását, a nevelők javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.
Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben III. kerület Heumarkt 3., valamint

az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

Debreczenben Mihálovits István, Dr. Rothschnek Emil, Tóth Béla (előbb Göld Nándor) és Füleky Pál gyógyszerész uraknál, valamint Rickl J. Zelmos és Geréby Fülöp urak kereskedésében.

Az „ANKER”

élet- és járadék biztosító-társaság
Magyarországi vezérképviselőség:
Budapest, Deák-tér 6 sz. (Anker udvar.)

A társaság eszközöl mindenféle az emberi életre vonatkozó biztosításokat.

Biztosítások nyereséményrészesüléssel.

A nyeresémény osztalek az életeti biztosítóknál álag a biztosított lőke 30%-át tette ki, ugy, hogy minden 1000 frt biztosított tőkére 300 frt nyeresémény esett. A halaleseti biztosításoknál a nyeresémény az évi díj 25%-át tette ki.
A társaság vagyona 37 millió forint, biztosítási állománya 1889. decz. 31-én 184 millió forint. A társas g halalesetekért és lejárt biztosításokért 1889. decz. 31-ig több mint 65 millió forintot fizetett ki.
Felvilágosítás-al szolgál a helyi ügynőkség: Weinberger Lajos ur, valamint a fenti vezérképviselőség.
Alkalmas utazó ügynőkök kerestetnek.

Akár milyen ősz haj

visszanyeri eredeti szinét az általam feltalált s szabadalmazott hajtej használata által. Ezen hajtej ifjas, természetes szinű kőlc-önöz a hajzatnak, megakadályozza a hajkihullást és a kopaképződést, erősíti a hajbort és elősegíti a haj-növését. E mellett nem festi a haját és a fehéreműn még a legsekélyebb nyomot sem hagyja hátra.

Ezen általam feltalált hajtej a legszélesebb körökben teljes elismerésben részesült, Szép, hasznos hatása biztosítja számára a közkedveltséget.

Számtalan elismerési levél tanúsítja ezen szer sona el nem maradó eredményét. Hasznavehetősége által mindinkább tért hódít. Hatalas fölülmulthatatlanná teszük.

Ezen hajtej kapható Debreczenben:

Dézi Lajos

borbély és fodrász üzletében, a nagytemplom mellett.
Egy palack ára 1 frt 20 kr.

Weiss Benő
Nyitra.

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, Rózsátér.

Az ősi idényre raktárra érkeztek:
Divatos női ruhaszövetek,
hozzávaló legújabb diszek.

Színes mosó velezek,
nagyválasztékban s igen olcsó árakhoz.

Téli (Himalaya) kendők,
minden nagyságban.

Egészséges ivó

és jó
kazántápláló viz
furás által majd mindenütt található
Több mint 125 ilyen kúterrendezés készitett.
Prospekttussal ingyen szolgálunk
Neukomm Bálint fiai
Verseczen.